

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
OPĆINA CENTAR SARAJEVO
OPĆINSKI NAČELNIK

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA 2017. - 2019. GODINU

Sarajevo, maj/svibanj 2016. godine

Uvod

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15) pripremljen je Dokument okvirnog budžeta Općine Centar Sarajevo za period 2017.-2019. godina (DOB) koji sadrži makroekonomske projekcije i prognoze budžetskih sredstava i izdataka za naredne tri godine i predstavlja preliminarni nacrt budžeta Općine Centar Sarajevo za 2017. godinu sa početnim projekcijama budžeta za 2018. i 2019. godinu.

Cilj DOB-a je da postavi strateški okvir i gornje granice resursa unutar kojih bi trebalo pripremiti godišnji budžet te da identificira ključne budžetske opcije koje direktno utiču na mobilizaciju javnih resursa i njihovu raspodjelu u srednjoročnom ciklusu, a u funkciji osiguranja bolje povezanosti prioritarnih politika na koje se raspoređuju budžetska sredstva u okviru strateškog planiranja.

Zakonom o budžetima u Federaciji BiH uspostavljeno je srednjoročno planiranje kao kontinuiran proces koji počinje donošenjem smjernica ekonomske i fiskalne politike Vlade Federacije BiH u skladu sa kojim se projicira ekonomski i fiskalni položaj općine u trogodišnjem periodu, a završava odobrenim konačnim budžetom i procjenama za buduće dvije godine.

Navedene smjernice ekonomske i fiskalne politike za trogodišnji period, kao osnova za pripremu DOB-a u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, treba da sadrže strateške ciljeve i pokazatelje ekonomske i fiskalne politike, osnovne makroekonomske pokazatelje, pretpostavke društvenog i privrednog razvoja, procjene prihoda budžeta te promjene javnog duga i strategiju upravljanja javnim dugom.

Također, Zakonom o budžetima u FBiH propisan je budžetski kalendar kojim su utvrđeni krajnji rokovi za svaku fazu budžetskog planiranja i kojim je predviđeno da DOB, kao jedinstven dokument, vlada odnosno načelnik razmatra i usvaja do 30. juna tekuće godine.

Teškoće za primjenu ovako definisanih zakonskih odredbi predstavljaju činjenice da su definisane iste procedure i rokovi za pripremu budžetskih dokumenata za sve nivoe vlasti, da se u pripremi navedenih dokumenata treba bazirati na smjernicama ekonomske i fiskalne politike viših nivoa vlasti u čijoj je nadležnosti donošenje poreskih propisa i vođenje makroekonomske politike, a koje su općinama rijetko dostupne prilikom pripreme budžetskih dokumenata jer u skladu sa budžetskim kalendarom trebaju biti donešene i usvojene do 31. maja tekuće godine (u periodu pripreme ovog dokumenta javno su objavljene samo Smjernice ekonomske i fiskalne politike Kantona Sarajevo za period 2017.-2019. godine).

Imajući u vidu navedeno, srednjoročne makroekonomske prognoze u Dokumentu okvirnog budžeta Općine Centar Sarajevo za period 2017.-2019. godine baziraju se na trenutno dostupnim elektronskim verzijama slijedećih dokumenata viših nivoa vlasti:

- Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini 2016.-2018. godine (Fiskalno vijeće Bosne i Hercegovine, juni 2015. godine);
- Dokument okvirnog proračuna institucija Bosne i Hercegovine za razdoblje od 2016. do 2018. godine (Vijeće ministara BiH, Ministarstvo financija i trezora)
- Dokument okvirnog budžeta Federacije BiH za period 2016.-2018. godina (Sarajevo, juni 2015. godine);

- Smjernice ekonomske i fiskalne politike Kantona Sarajevo za period 2017.-2019. godine (broj 02-05-19993-1.2/16 od 31.05.2016. godine)
- Dokument okvirnog budžeta Kantona Sarajevo za period 2016.-2018. – izvod iz DOB-a (Sarajevo, 2015. godine)
- projekcija prihoda od indirektnih poreza u periodu 2015.-2018. godine objavljena od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje (bilten OMA, broj 124/125 za novembar/decembar 2015. godine)
- projekcija prihoda od indirektnih i direktnih poreza za kantone i općine za 2016. godinu i projekcije za period 2017.-2019. godine (Federalno ministarstvo finansija, maj 2016. godine)

Za pripremu ovog dokumenta korištene su i specifičnosti lokalnog razvoja, ocjena stanja i vizija razvoja općine Centar Sarajevo koji su definisani u usvojenom Nacrtu Strategije razvoja općine Centar Sarajevo za period 2016.-2022. godine, pri tome poštujući osnovni zahtjev da se programski dio DOB-a prilagodi i šifarski poveže sa Akcionim planom Strategije s ciljem osiguranja vidljivosti i praćenja projekata u budućim budžetskim dokumentima.

Imajući u vidu da će se u periodu nakon donošenja DOB-a za period 2017.-2019. godine provesti javna rasprava i donijeti konačna Strategija razvoja općine Centar Sarajevo za period 2016.-2022. godine, odnosno da su u periodu pripreme ovog dokumenta dostupne projekcije koje su sadržane u Nacrtu Strategije, a ne u konačnom usvojenom strateškom dokumentu, programski dio ovog DOB-a bazira na se na strateškim opredjeljenjima, programima i mjerama utvrđenim u Nacrtu Strategije, dok su iznosi predviđenih sredstava usklađeni sa projekcijama prihoda prema kojima će se uskladiti i konačni prijedlog Akcionog plana u okviru Strategije razvoja.

Buduća Strategija razvoja općine Centar Sarajevo za 2016.-2022. godinu predstavljat će osnov za planiranje budućih godišnjih i okvirnih budžetskih dokumenata, uvažavajući zahtjeve sistema finansijskog upravljanja i kontrole te strateškog planiranja koji trebaju osigurati ostvarenje definisanih ciljeva i prioriteta općine u budućem periodu.

S obzirom na to da za 2019. godinu imamo samo procjene utvrđene smjernicama ekonomske i fiskalne politike za Kanton Sarajevo, podaci u DOB-u su pripremljeni u skladu sa očekivanim općim i ekonomskim kretanjima.

Također, potrebno je imati u vidu da DOB kao okvirni dokument za donošenje Budžeta predstavlja osnovu za planiranje jednogodišnjeg budžeta i nije limitirajući faktor planiranja prihoda i izdataka prilikom donošenja dokumenata Budžeta, ali treba predstavljati početnu gornju granicu i realan okvir rashoda za trogodišnji period prilikom pripreme budžetskih zahtjeva za narednu budžetsku godinu, iako je skoro nemoguće postići identične vrijednosti projiciranih DOB-om i nacrtom, odnosno prijedlogom budžeta.

Srednjoročna makroekonomska prognoza i fiskalna strategija Bosne i Hercegovine, Federacije BiH i Kantona Sarajevo

Analiza kretanja ekonomskih trendova Bosne i Hercegovine koju je objavila Direkcija za ekonomsko planiranje u dokumentu Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini 2016.-2018. godine, uzimajući u obzir međunarodne faktore, rezultirala je slijedećim makroekonomskim projekcijama:

- Realni sektor: očekivano daljnje postepeno jačanje ekonomskog rasta u BiH, prije svega kao rezultat povoljnijeg eksternog okruženja;
- Industrijska proizvodnja: u skladu sa očekivanim potpunim oporavkom većine industrija u EU, uz potpunu konsolidaciju tržišta EU, oporavak privatne potrošnje, prevazilaženje problema oko finansiranja preduzeća i intenziviranje vanjskotrgovinske razmjene između zemalja EU, očekuje se i povećanje iskorištenosti industrijskih kapaciteta u BiH, posebno u prerađivačkoj industriji i energetsom sektoru;
- Tržište rada: očekuje se nastavak pozitivnih dešavanja u kreiranju novih radnih mjesta i uvećanju prosječnih neto plata zbog povećanja obima investicija, trgovine i industrijske proizvodnje;
- Cijene: očekuje se stabilizacija cijena energenata i hrane na svjetskom tržištu uz očekivani umjereni rast cijena hrane, nafte i plina u narednim godinama;
- Monetarni sektor: očekuje se nastavak rasta depozita, kao i gotovine izvan banaka (2014. godine 83,8% ukupne novčane mase čini su depoziti, a 16,2% gotovina izvan banaka); vrijednost deviznih rezervi zavisi od kretanja vanjskotrgovinske razmjene BiH, novih zaduživanja javnog sektora i otplate javnog vanjskog duga, pa je očekivano da rast uspori u odnosu na 2014. godinu;
- Procjena rasta bankarskih kredita i depozita: očekuje se pozitivan uticaj vanjskotrgovinske razmjene BiH zbog očekivanog porasta tražnje za bh proizvodima od strane vanjskotrgovinskih partnera i domaće tražnje);
- Platni bilans: očekuje se produbljivanje deficita po tekućem računu uz očekivanje da bi finansiranje deficita tekućeg računa bilo u velikoj mjeri omogućeno prilivima finansijskih sredstava iz inostranstva (socijalne beneficije, doznake građana, direktne strane investicije);
- Vanjska trgovina: uz predviđenu stabilizaciju ekonomskih prilika i sigurniji ekonomski rast praćen rastom domaće i inozemne potražnje za robama, očekuje se rast izvoza roba i usluga, dok bi zbog rasta domaće tražnje uz povećanje broja zaposlenih i njihovih primanja došlo i do povećanja uvoza; zbog navedenog, bržeg rasta izvoza i povećanja njegovog udjela u DBP-u u odnosu na uvoz, može se očekivati stabilizacija vanjskotrgovinskog deficita i bolja pokrivenost uvoza izvozom;
- Strana direktna ulaganja: prije svega se baziraju na ulaganja u elektroenergetski sektor te ulaganja u autoceste.

Osnovni rizici za navedene projekcije su kretanja cijene nafte i hrane i nastavak deflacije na svjetskom tržištu, neplanirane promjene cijena komunalija, nivoa potražnje, investicija i obima trgovine, odnosno generalno nedovoljno siguran ekonomski oporavak u užem i širem međunarodnom okruženju koji određuje i kretanje industrijske proizvodnje u BiH.

U skladu sa navedenim općim očekivanjima, Direkcija za ekonomsko planiranje je u aprilu 2016. godine dostavila putem Federalnog ministarstva finansija posljednje procjene makroekonomskih pokazatelja BiH:

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Nominalni BDP u mil. KM	28.217	29.277	30.302	31.631	33.229	34.897
<i>Nominalni rast u %</i>	<i>0,1</i>	<i>3,8</i>	<i>3,5</i>	<i>4,4</i>	<i>5,1</i>	<i>5</i>
BDP deflator (prethodna godina = 100)	99,7	101,1	100,3	100,8	101,3	101,2
Realni BDP u mil. KM (prethodna godina = 100)	28.302	28.954	30.224	31.373	32.804	34.492
<i>Realni rast u %</i>	<i>0,4</i>	<i>2,6</i>	<i>3,2</i>	<i>3,5</i>	<i>3,7</i>	<i>3,8</i>
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	-0,9	-1	0	1,2	1,3	1,4
Potrošnja u mil. KM	29.401	29.748	30.297	31.298	32.345	33.405
<i>Realni rast u %</i>	<i>1,9</i>	<i>1,4</i>	<i>1,8</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>1,9</i>
Vladina potrošnja u mil. KM	6.078	6.187	6.311	6.500	6.695	6.896
<i>Realni rast u %</i>	<i>0,9</i>	<i>1</i>	<i>1,2</i>	<i>1,5</i>	<i>1,8</i>	<i>1,5</i>
Privatna potrošnja u mil. KM	23.324	23.561	23.986	24.798	25.649	26.510
<i>Realni rast u %</i>	<i>2,2</i>	<i>1,5</i>	<i>2</i>	<i>2,2</i>	<i>2,1</i>	<i>2</i>
Investicije u mil. KM	5.095	5.041	5.418	5.906	6.425	7.046
<i>Realni rast u %</i>	<i>7,5</i>	<i>-1,7</i>	<i>6,9</i>	<i>8,6</i>	<i>8,4</i>	<i>9,2</i>
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil. KM	5.234	5.250	5.627	6.053	6.557	7.164
<i>Realni rast u %</i>	<i>11,7</i>	<i>-0,4</i>	<i>6,5</i>	<i>7,1</i>	<i>7,9</i>	<i>8,7</i>
Vladine investicije u mil. KM	1.155	1.244	1.401	1.573	1.763	1.987
<i>Realni rast u %</i>	<i>11,6</i>	<i>6,8</i>	<i>11,7</i>	<i>10,6</i>	<i>10,8</i>	<i>11</i>
Privatne investicije u mil. KM	4.079	4.006	4.226	4.480	4.793	5.177
<i>Realni rast u %</i>	<i>11,8</i>	<i>-2,5</i>	<i>4,9</i>	<i>5,9</i>	<i>6,9</i>	<i>7,9</i>
Uvoz (robe i usluge) u mil. KM	15.536	15.311	15.846	16.769	17.615	18.576
Nominalni rast u %	7,1	-1,5	3,5	5,8	5	5,5
<i>Realni rast u %</i>	<i>8,1</i>	<i>0,5</i>	<i>3,5</i>	<i>3,8</i>	<i>3,5</i>	<i>3,4</i>
Izvoz (robe i usluge) u mil. KM	9.257	9.799	10.434	11.196	12.075	13.022
Nominalni rast u %	3	5,9	6,5	7,3	7,8	7,8
<i>Realni rast u %</i>	<i>4,2</i>	<i>5,5</i>	<i>6</i>	<i>5,7</i>	<i>5,6</i>	<i>5,5</i>
Bilans tekućeg računa u mil. KM	-2.067	-1.480	-1.318	-1.485	-1.467	-1.519
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-7,3	-5,1	-4,4	-4,7	-4,4	-4,4

Projekcije prihoda od indirektnih poreza, koje priprema Odjeljenje za makroekonomsku analizu (OMA) Uprave za indirektno oporezivanje BiH (novembar/decembar 2015. godine) daju se u slijedećoj tabeli¹:

Vrsta prihoda (neto)	izvršenje	Projekcije u mil.KM				Projektovane stope rasta			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
PDV	3207,8	3276,2	3367,2	3476,5	3610,1	2,1%	2,8%	3,2%	3,8%
Akcize	1307,5	1405,7	1452,4	1506,4	1558,5	7,5%	3,3%	3,7%	3,5%
Carine	235,4	248,6	257,6	269,1	284,0	5,6%	3,6%	4,5%	5,5%
Putarina	294,3	319,0	325,0	332,8	341,2	8,4%	1,9%	2,4%	2,5%
Ostalo	24,0	24,1	24,3	24,5	24,6	0,4%	0,7%	0,7%	0,8%
UKUPNO	5069,0	5273,6	5426,5	5609,3	5818,4	4,0%	2,9%	3,4%	3,7%
Putarina (0,10 KM/l)	-117,7	-127,6	-130,0	-133,1	-136,5	8,4%	1,9%	2,4%	2,5%
SREDSTVA ZA RASPODJELU	4951,3	5146,0	5296,5	5476,2	5681,9	3,9%	2,9%	3,4%	3,8%

Krajem maja 2016. godine, Federalno ministarstvo finansija dostavilo je projekcije prihoda od indirektnih poreza za kantone i općine za 2016. – 2019. godinu koje su preuzete od Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje kojim su date slijedeće projekcije prihoda od indirektnih poreza za općine Kantona Sarajevo:

Indirektni porezi	Izvršenje 2015	Projekcije 2016	Projekcije 2017	Projekcije 2018	Projekcije 2019
Sarajevski kanton	406.865.186	396.518.197	387.523.194	405.605.727	431.939.920
Kanton	370.505.793	361.509.410	353.308.580	369.794.597	393.803.731
Općine KS	36.359.392	35.008.787	34.214.614	35.811.130	38.136.188
Hadžići	3.171.266	3.280.323	3.205.909	3.355.503	3.573.361
Ilidža	4.734.720	5.156.794	5.039.813	5.274.979	5.617.461
Ilijaš	3.021.465	3.026.860	2.958.196	3.096.230	3.297.255
Sarajevo-Novigrad	8.810.244	8.482.979	8.290.543	8.677.395	9.240.780
Sarajevo-Stari grad	2.831.669	2.564.394	2.506.220	2.623.165	2.793.476
Sarajevo-Centar	4.755.445	4.097.779	4.004.821	4.191.693	4.463.841
Sarajevo-Novo Sarajevo	5.049.229	4.643.566	4.538.226	4.749.988	5.058.384
Trnovo	1.175.499	873.469	853.655	893.488	951.498
Vogošća	2.809.854	2.882.624	2.817.231	2.948.688	3.140.134

Navedene projekcije, urađene su prema metodologiji utvrđenoj Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15) i na bazi statističkih podataka, odnosno baziraju se na Uputstvu o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2016. godinu (Službene novine Federacije BiH, broj 1/16) uz eventualne rizike ostvarenja projiciranih prihoda (odstupanje od predviđenog ekonomskog rasta, nepredviđene promjene poreskih politika zbog odsustva stabilnih koeficijenata raspodjele indirektnih poreza i njihovih nepredviđenih promjena, makroekonomskih pretpostavki, razvoj drugih događaja kao što je promjena nivoa zaduženosti, rad porezne administracije)².

¹ OMA bilten (novembar/decembar 2015. godine)

² Projekcije prihoda od indirektnih poreza za kantone i općine kantona za 2016. i projekcija za period 2017.-2019. godina (Federalno ministarstvo finansija, broj 05-14-3717/16 od 23.05.2016. godine)

Za navedeno Uputstvo, u čijoj pripremi su korišteni preliminarni rezultati popisa stanovništva BiH iz 2013. godine, Općina Centar je tražila dodatno izjašnjenje jer primjenom ovog Uputstva Općini Centar pripada 1,374% manje prihoda u odnosu na 2015. godinu (projekcije dostavljene u novembru 2015. godine iznosile su KM 4.837.532 za 2016. godinu, KM 4.744.048 za 2017. godinu, KM 4.998.032 za 2018. godinu).

Prema odgovoru Federalnog ministarstva finansija, navedene projekcije temelje se na trenutno važećim propisima, ali da su pokrenute aktivnosti na izradi novog Zakona o pripadnosti javnih prihoda kojim će ponuditi nova rješenja raspodjele javnih prihoda.

Preporuke Ministarstva finansija i trezora BiH u DOB-u institucija BiH za 2016.-2018. godinu o srednjoročnim budžetskim prioritetima i početnim budžetskim ograničenjima s ciljem postavljanja realnog okvira i ograničenja troškova unutar kojih budžetski korisnici trebaju definirati detaljne zahtjeve u narednoj budžetskoj godini su:

- zamrzavanje zapošljavanja i dodatno zapošljavanje samo u skladu sa definisanim potrebama uz obračun minolog rada, osnovice plaće i naknada prema trenutnim iznosima;
- za materijalne troškove koristiti izvršenje budžeta za prethodnu godinu, tekući budžet i obrazloženje zahtjeva korisnika;
- smanjiti iznose tekućih i kapitalnih grantova;
- za kapitalna ulaganja obuhvatiti ulaganja u višegodišnje projekte te najnužnije završavanje opreme i najnužnije rekonstrukcije (kapitalni rashodi baziraju na Programu javnih investicija institucija BiH).

Pri tome su kapitalni projekti koji doprinose socijalnom i/ili ekonomskom razvoju definirani prema razvojnim ciljevima: konkurentnost, zapošljavanje, održivi razvoj, socijalna uključenost, makroekonomska stabilnost i europske integracije.

U Dokumentu okvirnog budžeta Federacije BiH za period 2016.-2018. godine, kao strateška opredjeljenja Federacije BiH utvrđena su³:

- Integrirani rast: podrazumijeva postizanje makroekonomske stabilnosti, te daljnji razvoj i unapređenje jedinstvenog ekonomskog prostora, razvoj vanjskog sektora i bolju regionalnu i međunarodnu povezanost;
- Pametan rast: podrazumijeva jačanje konkurentnosti privrede bazirane prije svega na znanju i inovacijama, ali i olakšavanju poslovanja privrednika;
- Održivi rast: podrazumijeva nastojanje da se postigne dugoročno uravnotežen odnos između prirode i njene sposobnosti obnavljanja s jedne strane i njenog korištenja od strane ljudi, s druge strane;
- Inkluzivni rast: podrazumijeva poboljšanje zdravstvenog sustava i zdravlja svih stanovnika Federacije BiH, te razvoj i otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj vještina, uključujući ugrožene grupe kao i borbu protiv siromaštva.
- Pametno upravljanje: jačanje suradnje i koordinacije unutar FBiH, jačanje kapaciteta javne uprave u cilju stvaranja poslovnog ambijenta i pružanja javnih usluga neophodnih za društveno-ekonomski razvoj, jačanje kapaciteta vezanih za apsorpciju EU sredstava.

Navedena usmjerenja podržana su mjerama i projektima za kontinuiranu i održivu fiskalnu konsolidaciju (poboljšanje izvršenja prihoda, racionalizacija javnog sektora, reforma naknada po osnovu prava), pronalaženja modela smanjenja opterećenja poslodavaca u cilju stimulanja rasta stope zaposlenosti, stabilnosti vanbudžetskih fondova, harmonizaciju

³ Dokument okvirnog budžeta 2016.-2018. Godina (Federalno ministarstvo finansija, juni 2015. Godjne)

propisa na teritoriji BiH i sa EU s ciljem stvaranja jednakih uslova privređivanja, projekti pojednostavljenja plaćanja javnih prihoda s ciljem stvaranja povoljnog poslovnog okruženja za poduzetnike i privredne subjekte, pojačan nadzor bankarskog sistema pomoću kvartalnih stres-testova bankovnog sistema Centralne banke BiH, jačanje rasta i razvoja privatnog sektora, snažna podrška poljoprivrednoj proizvodnji s ciljem smanjenja deficita trgovinske razmjene.

Tekući makroekonomski pokazatelji i prognoze kretanja u realnom sektoru Federacije BiH za period 2016.-2018. godine navedeni u DOB-u FBiH za period 2016.-2018. godine za posmatrani period su:

- nominalni rast BDP-a: 4,5% (2016. godine); 5,7% (2017. godine) i 6,2% (2018. godine);
- realni rast BDP-a: 3,2% (2016. godine); 3,6% (2017. godine) i 4,4% (2018. godine);
- poboljšanje industrijske proizvodnje i jačanje njene konkurentske pozicije;
- postepen rast broja zaposlenih, kao i prosječne neto i bruto plaće bez značajnih promjena u zapošljavanju u javnom sektoru;
- stabilan i umjeren rast nivoa cijena hrane, nafte i plina, pa je očekivana inflacija 1,3% u 2017. godini i 1,5% u 2018. godini;
- pozitivan učinak privrednih aktivnosti na razvoj monetarnog sektora uz dalji nastavak rasta depozita i gotovine izvan banaka.

Rizici ostvarenja navedenih projekcija ekonomskog rasta odnose se na stabilnost i očekivani rast u vanjskom okruženju, posebno vanjskotrgovinskih partnera koji bi mogli uticati na industrijsku proizvodnju, investicije i krajnju potrošnju.

U okviru srednjoročne porezne politike i prognoze direktnih i indirektnih poreza, koja se bazira na dokumentu Vlade FBiH „Koncept ekonomskog razvoja 2014.-2018.“, data je projekcija udjela javnih prihoda, konsolidirano za FBiH, u GDP-u za period 2016.-2018. godine od 24%.

Iako, poredeći sa udjelom javnih prihoda u GDP-u evropskih zemalja (Europska unija u prosjeku 35,7%), navedena projekcija može predstavljati dobar pokazatelj, istovremeno ga treba posmatrati i u kontekstu koristi koju građani trebaju imati od visokog udjela prikupljenih javnih prihoda, odnosno treba imati u vidu činjenicu da nije isključivo problem prikupljanja novca nego upravo način na koji se troši.

Projekcije prihoda od indirektnih poreza, koji se baziraju na podacima Odjeljenja za makroekonomsku analizu (OMA) Uprave za indirektno oporezivanje BiH, su već prikazani, dok se projekcijama direktnih poreza u FBiH predviđa rast prihoda od poreza na dobit (prihod FBiH i kantona), prihoda od poreza na dohodak (za 3,1% u 2016. godini, 3,5% u 2017. godini i 4,3% u 2018. godini), poreza na imovinu (prosječno za 4%), kao i neporeskih prihoda za koje se očekuje približni rast od prosječno 4% pri čemu su kantonalni i općinski budžeti samostalni u njihovom projiciranju zbog specifičnosti i različitog tretiranja na svim nivoima vlasti.

U okviru projekcija poreskih i neporeskih prihoda koji će biti na raspolaganju kantonima i općinama, u DOB-u FBiH za 2016.-2018. godinu dati su slijedeći podaci:

mil.KM

bruto naplata	izvršenje 2014.	projekcije 2015.	projekcije 2016.	projekcije 2017.	projekcije 2018.
I. Porezi	1.859	1.972	1.996	2.002	2.106
1. Neizravni porezi	1.390	1.493	1.501	1.490	1.573
od toga kantonalni proračun	1.150	1.235	1.242	1.233	1.301
od toga općinski proračun	188	202	203	202	213
od toga direkcije cesta	52	56	56	56	59
2. Porez na dohodak	277	279	288	298	311
od toga kantonalni proračun	214	220	227	235	245
od toga općinski proračun	63	59	61	63	66
3. Porez na dobit	116	122	125	129	134
4. Porezi građana	75	78	81	84	88
6. Ostali porezi	1	1	1	0	0
II. Naknade i pristojbe	211	218	227	236	247
1. Naknade i pristojbe	211	218	227	236	247
III. Posebne naknade	150	155	161	167	175
1. Posebne naknade	150	155	161	167	175
IV. Novčane kazne	26	27	28	29	30
1. Novčane kazne	25	26	27	28	29
2. Ostali prihodi	1	1	1	1	1
V. Ostali neporesni prihodi	234	242	252	262	273
1. Ostali neporeski prihodi	234	242	252	262	273
2. Prihodi od privatizacije	2	-	-	-	-
3. Grantovi	57	-	-	-	-
od čega grantovi					
U K U P N O. I + II + III + IV	2.480	2.614	2.663	2.696	2.830

Rizici za navedene projekcije, koje predviđaju očekivano prosječno povećanje ostvarenih poreskih i neporeskih prihoda koji će biti na raspolaganju kantonima i općinama od 3%, ogledaju se u potencijalnom usporavanju predviđenog rasta, nepredviđenim promjenama poreske politike, promjeni nivoa zaduženosti, elementarnim nepogodama, radu poreske administracije, kao i pretpostavci da neće doći do prenosa nadležnosti između FBiH i kantona.

U okviru fiskalne i poreske politike FBiH planirana je daljnja harmonizacija propisa sa direktivama EU koja obuhvata već donijeti novi propis iz oblasti poreza na dobit, smanjenje parafiskalnih opterećenja, implementaciju propisa o visini stope zatezne kamate kojim se produžava rok za izmirenje dugovanja po osnovu javnih prihoda i daje mogućnost otpisa zateznih kamata, izmjene propisa o fiskalnim sistemima s ciljem praćenja i povećanja priliva prihoda od oporezivanja potrošnje, regulisanje oblasti igara na sreću, poboljšanja rada Poreske uprave, pravedniju raspodjelu poreskog opterećenja između različitih kategorija poreskih obveznika, donošenje sveobuhvatnog propisa kojim bi se regulisali neporeski prihodi, te pojednostavljenje plaćanja javnih prihoda, povećanje transparentnosti i efikasnije upravljanje naplatom javnih prihoda.

Pored navedenog, a s ciljem poštivanja načela fiskalnog horizontalnog izjednačavanja između jedinica vlasti istog nivoa radi jačanja fiskalnog kapaciteta pojedinih kantona/općina vršene su i izmjene Zakona o pripadnosti javnih prihoda, kao prelazno rješenje do objave konačnih rezultata popisa stanovništva.

U segmentu upravljanja javnim rashodima, DOB FBiH za period 2016.- 2018. godine bazira se na ograničenoj nadležnosti Federacije nad nižim nivoima vlasti (bez mogućnosti nalaganja direktnih mjera i politika, izuzev zakona) gdje će primarni cilj biti i dalje održavanje stabilnog finansijskog sistema i budžetske ravnoteže i snažna kontrola javne potrošnje.

Ukupna potrošnja na nivou FBiH, koja obuhvata pored javnih rashoda i otplate unutrašnjeg i vanjskog duga, projicirana je na nivou 12,7% BDP-a FBiH za 2016. godinu (rast od 5,9% u odnosu na 2015. godinu), 12,1% BDP-a za 2017. godinu i 11,5% BDP-a za 2018. godinu.

Projekcija budžetske potrošnje FBiH daje se u sljedećem pregledu:

	Projekcija 2016.god.	Projekcija 2017.god.	Projekcija 2018.god.
Ostala tekuća potrošnja	4.955.000	4.955.000	4.955.000
Bruto plaće i naknade	244.485.280	246.626.812	248.331.023
Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	84.247.622	83.671.660	84.515.455
Transferi	1.012.811.877	960.728.798	956.613.630
Kapitalna potrošnja	24.290.700	16.590.700	17.122.630
Otplate dugova, pozajmljivanje i kamate	1.101.481.753	1.151.108.155	1.189.326.295
Ukupno:	2.472.272.232	2.463.681.125	2.500.864.033

Za projekcije rashoda planirano je nastavak provođenja politike restriktivne budžetske potrošnje koja uključuje:

- ograničavanje rasta zapošljavanja i troškova plaća i naknada (na nivou 2015. godine, za trenutni broj zaposlenih, uz uvećanja za minuli rad),
- ograničavanje rasta i veću kontrolu utroška sredstava za materijal i usluge (na nivou 2015. godine uz usklađenje sa inflatornim kretanjima),
- restriktivno planiranje i veću kontrolu tekućih i kapitalnih tranfera,
- realno planiranje nabavke stalnih sredstava

Osnovni makroekonomski pokazatelji Kantona Sarajevo, prikazani u Smjernicama ekonomske i fiskalne politike Kantona Sarajevo za period 2017.-2019. godine (objavljene 31.05.2016. godine), a koji se baziraju na podacima za 2015. godinu upoređujući sa 2014. godinom, su: pad fizičkog obima industrijske proizvodnje za 14 grana industrije, uz jedini zabilježeni rast proizvodnje u šest grana (popravak i instaliranje mašina i opreme, proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašine i opreme, štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa, proizvodnja prehrambenih proizvoda, ostala prerađivačka industrija, proizvodnja odjeće), povećana proizvodnja i prodaja šumskih asortimenata, veći promet u trgovinama na malo, pozitivan trend dolazaka turista i ostvarenih noćenja, manji broj zaposlenih lica (3.357 radnika manje nego u 2014. godini) s tim da od ukupnog broja zaposlenih u Kantonu, privreda zapošljava 50,4%, a vanprivreda 49,6%, manja prosječna neto plaća u Kantonu, pad prosječnih cijena potrošačkih proizvoda, te manja vanjskotrgovinska razmjena Kantona (uz trend povećanja izvoza i smanjenja uvoza) koja

čiji 26,7% vanjskotrgovinske razmjene FBiH, odnosno 17,8% vanjskotrgovinske razmjene BiH.

Navedeni pokazatelji ukazuju na snažnu potrošnju, nedovoljnu proizvodnju, naglašen javni sektor i nedovoljno razvijen privatni sektor što sve rezultira izraženom vanjskom neravnotežom ekonomije Kantona i visokom nezaposlenošću koja može biti korigovana jačanjem proizvodnje.

U okviru osnovnih pokazatelja ekonomske i fiskalne politike Kantona Sarajevo, uz ograničenje da Kanton Sarajevo kao niži nivo vlasti rijetko može donositi mjere fiskalne politike (promjene poreskih stopa se donose na nivou FBiH za sve kantone), te da postoji puna opterećenost sistemom obrazovanja, unutrašnjim poslovima i pravosuđem, istaknuto je da je potrebno fiskalni sistem sagledati u okvirima realnog i mogućeg što podrazumijeva dobro informisanje viših nivoa vlasti o sučeljavanju ukupnog prihodovnog potencijala Kantona Sarajevo sa rashodovnim opterećenjima kako bi viši nivoi vlasti imali realnu sliku cjelokupnog stanja i mogli poduzeti mjere fiskalne politike i osigurale funkcionisanje sistema.

S druge strane, privredni razvoj Kantona je pod uticajem brojnih faktora na koje se može uticati i za koje su u narednom periodu, između ostalih, planirane ili realizirane slijedeće aktivnosti Vlade Kantona:

- pojednostavljenje i ubrzavanje procedura vezanih za registraciju i poslovanje privrednih subjekata,
- uspostava jedinstvenog registra parafiskalnih nameta kojim bi se moglo uticati na njihovo smanjenje ili djelimično ukidanje,
- donošenje zakonskih i podzakonskih akata (u oblasti obrazovanja, državne službe, inspekcije, turizma, komunalne djelatnosti i dr.),
- usvajanje Strategije razvoja Kantona do 2020. godine kao strateškog dokumenta koji usmjerava razvoj te utvrđuje prioritete,
- usvojen je Program javnih investicija Kantona 2016.-2018. godine,
- okončana je izrada Studije Analiza pozicija Kantona Sarajevo u raspodjeli prihoda od indirektnih poreza u BiH,
- uspostavljen je registar svih zaključenih ugovora o koncesijama u Kantonu,
- uspostavljanje saradnje sa jedinicama lokalne samouprave u prevazilaženju administrativnih prepreka te učestvovanje u zajedničkim projektima iz oblasti saobraćajne infrastrukture, obrazovanja i zdravstva,
- usvajanje nove prostorno-planske dokumentacije,
- uspostavljanje kreditno-garantnog fonda Kantona.

U skladu sa navedenim, definisani su i strateški ciljevi Kantona Sarajevo⁴:

1. poboljšati administrativni i poslovni ambijent za ubrzani ekonomski rast i unaprijediti ekonomsku strukturu radi povećanja izvoza roba i usluga
2. povećati zaposlenost i kreirati nova bolje vrednovana radna mjesta
3. stvoriti uslove za uključujući društveno ekonomski rast i smanjenje siromaštva i unaprijediti dostupnost i pouzdanost svih javnih servisa
4. odgovorno upravljati okolišem, prostorom, prirodnim i infrastrukturnim resursima
5. unaprijediti sistem upravljanja razvojem Kantona Sarajevo.

⁴ Prednacrt Strategije razvoja Kantona Sarajevo do 2020. godine

Osnovni ciljevi javnih finansija Kantona Sarajevo (kratkoročna i dugoročna likvidnost javnih finansija, održavanje budžetske ravnoteže) trebali bi se postići poboljšanjem ključnih odrednica fiskalne politike Kantona Sarajevo:

- racionalnim trošenjem budžetskih sredstava,
- jačanjem kantonalne inspekcije,
- većom kontrolom korištenja i naplate sredstava po osnovu korištenja prirodnih resursa,
- moratorijem na zapošljavanja koja nemaju ekonomsku opravdanost,
- unapređenjem efikasnosti poslovanja komunalne privrede,
- kontrolom isplate plaća i naknada, rada komisija i prekovremenog rada uposlenika,
- većom transparentnosti javnih nabavki,
- izmirenjem dugova po osnovu izvršnih sudskih rješenja iz ranijih godina.

U projekciji prihoda, Kanton Sarajevo u narednom periodu odražava dinamiku priliva iz 2015. godine, uz očekivana povećanja prihoda od indirektnih poreza, poreza na dohodak i poreza na dobit preduzeća (skraćeni prikaz):

		izvršenje	Budžet	procjene		
		2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
I	RAČUN PRIHODA	648.652.430	690.147.696	646.592.500	668.284.100	697.759.500
A.	PRIHODI OD POREZA	567.417.812	579.040.791	560.519.500	582.211.100	611.686.500
711000	Porezi na dobit	63.452.931	61.017.500	66.839.500	69.301.300	71.923.100
713000	Porezi na plaću i radnu snagu	620.102	620.000	620.000	620.000	620.000
714000	Porez na imovinu	8.967.610	10.080.000	10.050.000	10.050.000	10.050.000
715000	Zaostali porezi	735.762	568.000	510.000	510.000	510.000
716000	Porez na dohodak	114.945.040	115.733.500	120.731.400	123.085.600	125.362.700
717121	Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Kantonu	370.505.793	381.229.300	353.308.600	369.794.600	393.803.700
717131	Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Direkcijama cesta	8.033.143	9.745.791	8.350.000	8.739.600	9.307.000
719000	Ostali porezi	108.472	15.700	95.000	95.000	95.000
777000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	48.959	31.000	15.000	15.000	15.000
B.	NEPOREZNI PRIHODI	66.616.566	92.994.702	70.753.000	70.753.000	70.753.000
C.	TEKUĆI TRANSFERI I DONACIJE	14.617.979	18.112.203	15.320.000	15.320.000	15.320.000
D.	KAPITALNI TRANSFERI	73	0	0	0	0
II	KAPITALNI PRIMICI	920.825	7.910.361	1.632.000	1.632.000	1.632.000
III	RAČUN FINANSIRANJA	27.853.253	36.074.205	3.389.500	3.389.500	3.389.500
IV	Višak prenijetih neutrošenih sredstava od domaćih kredita	262.641	21.558			
	UKUPNO I -IV	677.689.148	734.153.820	651.614.000	673.305.600	702.781.000

U Dokumentu okvirnog budžeta Kantona Sarajevo za 2016.-2018. godinu date su i slijedeće projekcije budžetske potrošnje u Kantonu Sarajevo čija su procentualna učešća u odnosu na ukupno projicirana sredstva slijedeća: (daje se samo kao opći orijentir, s obzirom da su

ukupne projekcije budžeta za naredne godine prikazane u Smjernicama drugačije od onih projiciranih DOB-om 2016.-2018. godine)

	2016.	2017.	2018.
Plate i naknade troškova zaposlenih	38,07	37,81	38,42
Doprinosi	3,84	3,81	3,95
Izdaci za materijal i usluge	7,16	7,28	7,76
Tekući grantovi	35,89	35,22	36,15
Neprofitne organizacije i vjerske zajednice	0,09	0,09	0,09
višak rashoda nad prihodima	4,65	4,77	0,00
Kapitalni izdaci	10,28	10,99	13,60
Rezerva	0,03	0,03	0,03
<i>Ukupno budžetska potrošnja</i>	100,00	100,00	100,00

Prikazana potrošnja može biti realizovana ukoliko se prekine sa budžetskim deficitarnim finansiranjem, što je imperativ kantonalne vlade, jer u suprotnom sva predložena budžetska potrošnja značila bi nastavak nelikvidnosti i dovođenje u pitanje obavljanja osnovnih funkcija budžetskih korisnika.

Zbog navedenog, Kanton Sarajevo u svojim projekcijama ne pristaje na fitivna povećanja prihoda jer nema kvalitetnih nedostajućih sredstava iz drugih dugoročnih izvora kojim bi se pokrili svi zahtjevi budžetskih korisnika.

Date su i preporuke s ciljem stabilizacije javnih finansija u Kantonu Sarajevo⁵:

- na nivou Federacije BiH:
 1. da Vlada Kantona Sarajevo zahtjeva da pozicija Kantona Sarajevo u raspodjeli javnih prihoda ostane neizmjenjena
 2. da javni dug Federacija BiH plaća iz sredstava koji pripadaju Federaciji BiH, odnosno da se utvrde kriteriji i mjerila za povrat javnog duga koja ne mogu korespondirati sa kriterijima i mjerilima za raspoređivanje prihoda drugim nivoima vlasti u FBiH
 3. da Federacija BiH prilikom donošenja propisa kojim opterećuje budžete kantona sa novim obavezama, planirana doznačavanje finansijskih sredstava za iste.
- na nivou Vlade Kantona Sarajevo:
 1. da se pokrenu hitne izmjene i dopune svih kolektivnih ugovora
 2. da se u cilju racionalizacije i smanjenja troškova administracije preispitaju organizacije svih organa uprave
 3. da se u cilju racionalizacije budžetske potrošnje svi budžetski korisnici, prilikom sačinjavanja budžetskih zahtjeva, izvrše analize rashoda, poštujući politiku Vlade o uštedama, pri tome ne ugrožavajući normalno funkcionisanje.

Navedeni zahtjevi prema FBiH u korelaciji su i sa tužbom Saveza općina i gradova Federacije protiv Federacije BiH prema kojoj lokalne zajednice zahtijevaju da se izuzmu od otplaćivanja duga MMF-u, budući da od brojnih kredita ne dobijaju nikakva sredstva te da se procenat raspodjele na jedinice lokalne samouprave u novom Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH poveća sa sadašnjih 8,42% na 12% uz uvažavanje ekonomskih i socijalnih različitosti jedinica lokalne samouprave.

⁵ Dokument okvirnog budžeta Kantona Sarajevo za period 2016.-2018. godine (izvod iz DOB-a), juli 2015. godine

Srednjoročna prognoza ekonomskih pokazatelja općine Centar Sarajevo

Nacrtom Strategije razvoja općine Centar Sarajevo za period 2016.-2022. godine, koja se temelji na posljednjim objavljenim statističkim pokazateljima za 2015. godinu, prikazane su osnovne prostorne i socioekonomske karakteristike ove općine:

- površina od 32,9km² i ukupna dužina granice od 43,3 km;
- u strukturi površina, građevinsko zemljište čini 41,8% (obuhvata zemljište za stanovanje, privredu, društvenu infrastrukturu, zaštitno zelenilo, sport i rekreaciju, specijalnu namjenu, komunalne objekte, vodotokove i saobraćajnu infrastrukturu), poljoprivredno zemljište čini 30% površine, pod šumama i šumskim zemljištem je 27%, a vodozaštitne zone zauzimaju 2,2% površine općine;
- pod aktivnim klizištima nalazi se se 2% teritorije općine;
- 55,2% područja općine je pokriveno provedbeno-planskom dokumenacijom;
- na prostoru općine živi 68.711 stanovnika (prema podacima iz 2014. godine), jedna je od najgušće naseljenih općina u Kantonu Sarajevo, a prema starosnoj strukturi evidentno je smanjenje učešća mlađe populacije, a povećanje broja stanovnika starosti preko 65 godina starosti;
- od ukupnog broja stanovnika zaposleno je 39.851 osoba (58%), radno sposobno stanovništvo je 46.038 lica, a radni kontingent čine 48.358 osoba; prema djelatnosti privrede, najveći broj zaposlenih je u oblasti saobraćaja, skladištenja i veza, zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti i trgovini;
- stopa nezaposlenosti je 16,7% (7.999 osoba), od kojih je prema stepenu stručnog obrazovanja najviše osoba sa srednjom stručnom spremom;
- privreda je razvijenog tipa sa značajnim učešćem tercijalnog i kvartalnog sektora (više od 80% poslovnih subjekata u kojima istovremeno radi oko 80% zaposlenih sa područja općine);
- općina Centar je vodeća u Kantonu Sarajevo prema broju preduzeća na 1000 stanovnika (119,8 u odnosu na prosjek Kantona od 73,6);
- područje općine je sjedište državnih organa i agencija, velikih privrednih društava u oblasti trgovine, saobraćaja, banaka i osiguravajućih društava, predstavništva stranih i domaćih firmi, diplomatskih predstavništava;
- općina raspolaže resursima za razvoj poslovnog, sajamskog, kongresnog, zdravstvenog i kulturnog turizma oslonjenog na kulturno historijsku baštinu i vrhunske kulturne manifestacije;
- općina ima razvijen sistem javnih službi u oblasti obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih usluga te razvijenu infrastrukturu u oblasti sporta i kulture (10 predškolskih ustanova sa 682 djece, 11 osnovnih škola sa 4.880 učenika (71 učenik na 1000 stanovnika), 14 srednjih škola sa 5.569 učenika (81 učenikom na 1000 stanovnika), po jednu školu za specijano osnovno i srednje obrazovanje, 14 visokoškolskih ustanova od ukupno 31 na području Kantona sa 16.992 upisana studenata);
- na području općine je prosječno 4000 korisnika socijalne pomoći ili 11% korisnika sa područja Kantona;
- svi bolnički kapaciteti javnog zdravstva nalaze se na području općine Centar te najvećim brojem drugih zdravstvenih ustanova;

- na teritoriji općine nalaze se uglavnom sve značajnije kulturne institucije (pozorišta, galerije, muzeji, arhivi, biblioteke) te održavaju najznačajnije kulturne manifestacije;
- najznačajni sportski objekti Grada i Kantona se nalaze na teritoriji općine;
- bezbjedonosna situacija se smatra nezadovoljavajućom uz posebno izražen problem maloljetničkog prestupništva.

U skladu sa navedenim, a prema osnovnim indikatorima razvijenosti (stepen zaposlenosti, stepen nezaposlenosti, broj učenika osnovnih i srednjih škola na 1000 stanovnika, prihodi po glavi stanovnika), općina Centar se smatra najrazvijenijom u Kantonu Sarajevo, FBiH i BiH.

Navedeni pokazatelji (broj stanovnika, površina, broj učenika, razvijenost), pored općeg značaja, bitni su i zbog toga što se koriste prilikom određivanja omjera prihoda od indirektnih poreza (pdv-a) koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave na području Kantona Sarajevo, a koji će biti realnije sagledani i dopunjeni nakon okončanja statističke obrade podataka popisa stanovništva i domaćinstava koje je provedeno 2013. godine.

Tendencije privrednih kretanja zadnjih godina su bila bitno određena globalnom ekonomskom krizom, dok su za naredni period evidentna pozitivna očekivanjima viših nivoa vlasti uz prihvatanje nužnosti provođenja reformi i poduzimanje dodatnih mjera za dinamiziranje privrednog razvoja i ublažavanje posljedica krize (izgradnja stimulativnog privrednog ambijenta, obezbjeđenje realizacije investicionog ciklusa, podsticanje izvoza proizvoda i usluga u cilju smanjenja debalansa i osiguranja privredne i opšte stabilnosti, dovođenje ukupne javne potrošnje u realne okvire).

Uz navedene pozitivne trendove, trebalo bi i koristiti i mogućnosti korištenja sredstava viših nivoa vlasti, različitih međunarodnih i evropskih fondova što bi podrazumijevalo realnije i potpunije planiranje projekata te očekivane pozitivne efekte učešća Općine Centar u Projektu unapređenja lokalnog razvoja u BiH (GOLD projekt) čiji je cilj da se, putem podrške lokalnim zajednicama na ekonomskom razvoju, privuku investicije i otvaraju nova radna mjesta, uz angažman građana, javnog i privatnog sektora, akademske zajednice, nevladinih organizacija, kao i donatora.

Uvažavajući eksterne i interne faktore, Nacrtom Strategije razvoja općine Centar za period 2016.-2022. godine definisani su

- vizija općine Centar kao „*moderne, otvorene, dinamične lokalne zajednice koja prati razvoj evropskih gradova i stvara pretpostavke održivog razvoja i unapređenja kvaliteta života građana*“
- fokusi i strateški ciljevi općine Centar:

Fokusi	Strateški ciljevi
1. smanjenje nezaposlenosti	→ 1. stabilan ekonomski rast
2. socijalna inkluzija pojedinaca i grupa	→ 2. unapređenje kvaliteta, održivosti i dostupnosti javnih i socijalnih servisa
3. stanje okoliša	→ 3. smanjenje pritiska na okoliš

U skladu sa navedenim, Nacrtom Strategije su definisane i osnovne razvojne oblasti:

- A. lokalni ekonomski razvoj
- B. socijalni razvoj
- C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura

u okviru kojih su definisani sektorski ciljevi, programi, mjere te projekti/aktivnosti.

Projekcija prihoda i izdataka Općine

Za pripremu podataka za DOB Općine Centar Sarajevo za period 2017.-2019. godine, Služba za finansije je dostavila instrukcije potrošačkim jedinicama (općinske službe) čiji su podaci sumirani i usklađeni sa procijenjenim prihodima i izvorima sredstava po godinama.

Dostavljeni finansijski zahtjevi službi (potrošačkih jedinica) sadrže inicijalne projekcije potrebnih sredstava za naredni trogodišnji period.

Programska klasifikacija koja se primjenjuje utvrđena je definisanjem budžetskih programa i projekata. Programsko budžetiranje, kao forma budžetiranja bazirana na rezultatima, zahtjeva da se ukupno potrebna sredstva prikažu raspoređena po budžetskim programima, definirajući za svaki program njegove ciljeve, aktivnosti i kvantitativne pokazatelje.

U skladu sa navedenim, a s ciljem unapređenja kvalitete dokumentacije programskog budžeta kao ključnog alata za povećanje efikasnosti i efektivnosti javne potrošnje, ali i s ciljem otklanjanja neusklađenosti utvrđenih u Izjavi o fiskalnoj odgovornosti, Instrukcija je i ove godine sadržavala i preporuku da je potrebno dokumentirati izvore informacija (zahtjeve, analize, zakonski osnov) na osnovu kojih službe pripremaju prijedloge za budžetske dokumente te dostaviti parametre koje službe koriste za mjerenje učinaka s obzirom na to da se Izjavom o fiskalnoj odgovornosti dokazuje zakonito, namjensko, efikasno i ekonomično trošenje budžetskih sredstava i poštivanje budžetskih principa participativnosti, transparentnosti, efikasnosti i ekonomičnosti, odnosno da je potrebno dati obrazloženje za podatke koji se odnose na mjerenje učinaka programa, a koji se ne mogu dostaviti u skladu sa budžetskim instrukcijama.

Nakon analize dobijenih podataka od službi (potrošačkih jedinica), zaključci su identični kao i prethodnih godina:

- da je većina projekata iz prethodnih godina planirana i za naredni budžetski period, odnosno da nedostaje kvalitetna analiza budžetskih programa na osnovu koje bi se donijele odluke o prioritetima potrošnje pri raspodjeli ograničenih budžetskih sredstava,
- da se kao bazna godina za utvrđivanje potrebnih sredstava koristila 2016. godina iako je Instrukcijom istaknuto da tekuća godina obuhvata i prenesena sredstva prethodne godine, te da se procjene za period 2017.-2019. godine trebaju bazirati isključivo na procjeni potrebnih tekućih sredstava za te godine,
- da se u većini dostavljenih prijedloga ne iskazuju mjere učinka i njihove ciljane vrijednosti za programe i ostale relevantne informacije koje se odnose na ciljeve i aktivnosti programa.

Iako su identični problemi registrovani i u DOB-ovima viših nivoa vlasti (budžetski zahtjevi usmjereni prema trošku po ulaznim elementima umjesto prema rezultatima realizacije strateških ciljeva i politika djelovanja, nedefiniranje ušteda, neidentifikovanje i kvantifikacije mjere učinaka kao indikatora uspješnosti programa, odnosno ostvarenih direktnih rezultata i

krajnjih učinaka aktivnosti korisnika), navedeni utvrđeni nedostaci ulaznih podataka predstavljat će polaznu osnovu za buduća nastojanja da se unaprijedi ova faza budžetskog ciklusa s ciljem osiguranja kvalitetnijih i potpunijih inicijalnih zahtjeva za budžetskim sredstvima, posebno imajući u vidu da će dokumentom Strategije razvoja i pratećim akcionim planom biti značajno određene strateške odrednice projekata kao i opći indikatori za praćenje.

Ključni faktor za određivanje predloženih prioriteta potrošnje i gornje granice rashoda je projicirani okvir prihoda.

Projekcija prihoda data je na bazi postojećih propisa na državnom, federalnom i kantonalnom nivou, kao i općinskih odluka, pri čemu je i dalje potrebno konstatovati da nisu ispunjene obaveze Kantona Sarajevo za donošenje propisa o pripadnosti javnih prihoda, kao i obaveze potvrđene Presudom Ustavnog suda Federacije BiH od 12.10.2010. godine prema kojoj je Kanton Sarajevo povrijedio pravo na lokalnu samoupravu Općine Centar Sarajevo jer nije postupio prema odredbama člana 58, 59 i 60. Zakona o načelima lokalne samouprave prema kojima su kantoni dužni usaglasiti svoje zakone u propisanim rokovima, izvršiti prenos poslova i nadležnosti na jedinice lokalne samouprave, izvršiti prenos finansijskih sredstava za njihovo obavljanje. Navedena Presuda nije izvršena što je potvrđeno i rješenjem Ustavnog suda od 24.05.2011. godine.

Prihodi koji se raspoređuju općini u skladu sa propisima o pripadnosti javnih prihoda planirani su u skladu sa višegodišnjim prosjekom (porez na imovinu, porez na dohodak, cestovne naknade, posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća), u skladu sa ostvarenjem u 2015. godini, planom 2016. godine i očekivanom tendencijom smanjivanja prometa u narednim godinama (porez na promet nepokretnosti), pri čemu je bitan limitirajući faktor činjenica da Općina ne raspolaže baznim podacima o obveznicima na osnovu kojih bi mogla pratiti trendove, uspjehnost naplate kao i raspodjelu ovih prihoda.

Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave (8,42% pripadajućih prihoda koji se raspoređuju jedinicama lokalne samouprave u skladu sa godišnjim Uputstvom o određivanju učešća u prihodima od indirektnih poreza) planirani na osnovu revidiranih procjena prihoda od indirektnih poreza za općine Kantona Sarajevo dostavljenim od strane Federalnog ministarstva finansija iz novembra 2015. godine (koje su u momentu pripreme tabela prioriteta bile jedine dostupne), a koje se značajno razlikuju u odnosu na projekcije dostavljene krajem maja ove godine (manji projicirani prihodi od indirektnih poreza za 15,58% za 2017. godinu, odnosno za 16,13% za 2018. godinu). Imajući u vidu da se posljednje projekcije temelje na spornom Uputstvu o načinu raspodjele prihoda od indirektnih poreza za 2016. godinu koji se temelji na preliminarnim rezultatima popisa stanovništva, te da su najavljene izmjene Zakona o pripadnosti javnih prihoda, projekcije ovih prihoda su zadržane na prvobitno procjenjenom nivou.

U prihodima koje Općina neposredno ostvaruje najznačajniji prihodi su planirani od iznajmljivanja poslovnih prostorija i skloništa (bez očekivanih vanrednih preuzimanja i plaćanja dugova starih dužnika te uz efekte eventualne primjene Zakona o restituciji u 2019. godini, a kojim bi Općina izgubila pravo raspolaganja nad značajnim fondom poslovnih prostorija), prihodi od kamata na depozite u bankama (u skladu sa očekivanim daljim smanjivanjem kamatnih stopa na depozite u uslovima velike likvidnosti stabilnih banaka), općinske komunalne takse (planirani samo u skladu sa trendom naplate u proteklom i tekućoj godini zbog nepostojanja podataka o bazi obveznika), naknade za zemljište (u skladu sa procjenama nadležnih službi koje su limitirane nemogućnostima

realnog planiranja prostornog uređenja područja općine), naknade za korištenje zemljišta u cestovnom pojasu i drugog zemljišta koje pripada javnim, lokalnim i nekategorisanim cestama kojima upravlja Općina čiji će se efekti moći ocijeniti tek u toku 2016. godine.

Nisu planirane donacije pravnih i fizičkih lica po osnovu ulaganja u poslovne prostore imajući u vidu primjenu odluke o dodjeli u zakup poslovnih prostorija kojom nisu predviđena kompenziranja ulaganja sa obavezama za plaćanje zakupnine.

U okviru primljenih grantova planiran je samo grant Centralne izborne komisije za provođenje općih izbora 2018. godine (KM 70.000).

U tabeli procjene prihoda za period 2017.- 2019. godinu iskazani su samo tekući prihodi (bez procjene neutrošenih sredstava iz prethodne godine, odnosno iskazanih prenijetih sredstava u realizaciji 2015. i Budžetu 2016.godine):

EKON. KOD	OPIS	Izvršenje I-XII 15	Budžet 2016.	Projekcija 2017.	Projekcija 2018.	Projekcija 2019.
	I+II+III UKUPNO RASPOLOŽIVA SREDSTVA	44.804.807	47.870.885	26.288.937	24.653.000	24.138.000
700000	I PRIHOD TEKUĆEG PERIODA	28.579.080	28.928.013	26.288.937	24.653.000	24.138.000
710000	PRIHODI OD POREZA	12.142.465	11.900.000	11.000.000	11.050.000	11.000.000
711000	POREZI NA DOBIT POJEDINACA I PODUZEĆA	5.747	0	0	0	0
711112	Porez na dobit od poljoprivrednih djelatnosti	228	0	0	0	0
711115	Porez na prihod od imovine i imovinskih prava	5.520	0	0	0	0
714000	POREZ NA IMOVINU	5.554.665	5.450.000	4.950.000	4.850.000	4.750.000
714111	Porez na imovinu	1.785.898	1.750.000	1.650.000	1.650.000	1.650.000
714131	Porez na promet nepokretnosti	3.768.767	3.700.000	3.300.000	3.200.000	3.100.000
716000	Porez na dohodak	544.810	550.000	500.000	500.000	500.000
716100	Porez na dohodak	544.810	550.000	500.000	500.000	500.000
717000	Prihodi od indirektnih poreza	6.037.243	5.900.000	5.550.000	5.700.000	5.750.000
717131	Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Direkcijama za ceste	1.281.416	1.250.000	1.150.000	1.200.000	1.250.000
717141	Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju jedinicama lok. samouprave	4.755.827	4.650.000	4.400.000	4.500.000	4.500.000
720000	NEPOREZNI PRIHODI	16.304.302	16.075.233	15.288.937	13.533.000	13.138.000
721000	Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine	4.968.788	4.365.203	4.218.000	4.213.000	3.818.000
721112	Prihodi od davanja prava na eksploataciju prirodnih resursa, patenata i autorskih honorara	631	0	0	0	0
721122	Prihodi od iznajmljivanja imovine	4.563.663	4.000.000	4.000.000	4.000.000	3.600.000
721129	Prihodi od iznajmljivanja imovine- skloništa	28.292	33.000	35.000	40.000	55.000
721210	Prihodi od kamate za depozite u banci	342.193	200.000	180.000	170.000	160.000
721239	Ostali prihodi od imovine	24.142	129.203	0	0	0

721611	Prihodi od privatizacije stanova i PP	9.867	3.000	3.000	3.000	3.000
722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	8.623.957	8.975.030	8.345.937	6.525.000	6.525.000
722321	Komunalne općinske takse	2.335.716	2.100.000	1.900.000	1.900.000	1.900.000
722442	Naknada za izgradnju i održavanje javnih skloništa	389.900	80.000	80.000	70.000	70.000
722454	Naknada za korištenje državnih šuma	27	30	0	0	0
722431	Naknada za dodjeljeno zemljište	1.539.534	1.500.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
722433	Prihodi od naknade za uređenje zemljišta	876.048	1.700.000	1.700.000	1.000.000	1.000.000
722435	Naknada po osnovu prirodnih pogodnosti renta	2.520.834	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000
722436	Naknada po osnovu tehničkog pregleda građevina	307.770	250.000	250.000	250.000	250.000
722460	Naknada za zauzimanje javnih površina	404.926	535.000	420.000	425.000	425.000
722449	Ostale općinske naknade-cestovni pojas		30.000	30.000	30.000	30.000
722510	Ostale općinske naknade-katastar	84.328	70.000	50.000	50.000	50.000
722611	Ostale općinske naknade-vjenčanja i ovjere na terenu	20.890	35.000	35.000	35.000	35.000
722611	Prihodi od pružanja usluga građanima	16.525	35.000	35.000	35.000	35.000
722611	Prihodi od pružanja usluga građanima - prodaja matičnih obrazaca	44.240	40.000	40.000	30.000	30.000
722700	Neplanirane uplate-prihodi	83.217	0	0	0	0
722741	Naplata premije osiguranja		900.000	1.105.937	0	0
722530	Cestovne naknade	378.962	380.000	370.000	370.000	370.000
722531	Naknada za upotrebu puteva za vozila pravnih osoba	137.194	160.000	150.000	150.000	150.000
722532	Naknada za upotrebu puteva za vozila građana	241.768	220.000	220.000	220.000	220.000
722580	Posebne naknade	2.314.727	2.330.000	2.330.000	2.400.000	2.400.000
722581	Posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća gdje je osnovica zbirni iznos neto plaće	2.080.228	2.100.000	2.100.000	2.150.000	2.150.000
722582	Posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća gdje je osnovica zbirni iznos neto primitaka po osnovu druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada	234.500	230.000	230.000	250.000	250.000
723000	Novčane kazne	17.868	25.000	25.000	25.000	25.000
723131	Novčane kazne po općinskim propisima	9.385	5.000	5.000	5.000	5.000
723139	Ostali prihodi	8.483	20.000	20.000	20.000	20.000
730000	POTPORE (GRANTOVI)	132.313	952.780	0	70.000	0
732111	Primljeni grant od Trezor BiH CIK		0	0	70.000	0

732114	Primljeni grant od Kantona - Ministarstva za boračka pitanja		6.052	0	0	0
733112	Donacija od fizičkih lica	2.764	0	0	0	0
733112	Donacija od pravnih lica	129.549	150.000	0	0	0
742114	Primljeni grant od Kantona za VIK		299.815			
721114	Primljeni grant od Kantona -za sanaciju zgrade		446.913			
742212	Serda za gasifikaciju Poljina		50.000			
810000	II PRIMICI	690	0	0	0	0
813211	Otplate od pozajmljivanja pojedincima		0	0	0	0
813612	Otplate od ostalih domaćih potraživanja - rušenje objekata	690	0	0	0	0
591000	III Neutrošena sredstva iz predhodne godine - za nerealizovane projekte	16.225.038	18.942.873	0	0	0

DOB-om su utvrđene početne gornje granice rashoda za 2017.-2019. godinu unutar kojih će službe razviti svoje detaljne zahtjeve za budžetskim sredstvima u skladu sa narednom instrukcijom za pripremu finansijskih planova za Nacrt Budžeta 2017. godine.

Projekcija izdataka bazirala se na izvršenju za 2015. godinu te planiranim potrebama u 2016. godini.

Ukupni izdaci su usklađeni sa planiranim prihodima i manji su u odnosu na planirana sredstva tekućeg perioda za 2016. godinu za 9% (2017.) 15% (2018.) i 17% (2019.), na što je djelimično uticalo i iskazivanje vanrednog prihoda od naplate osiguranja zgrade od posljedica požara (u 2016. i 2017. godini).

Ukupna sredstva su manja za oko 49% u odnosu na ukupna sredstva planirana u 2016. godini što je djelimično posljedica stvarnih procijenjenih umanjenja na određenim budžetskim stavkama, specifičnih projekata koji su planirani u 2016. godini, ali najvećim dijelom neiskazivanja prenijetih sredstava iz prethodnih godina koja su raspoređena u Budžetu 2016. godine (KM 18.942.873) kao i sredstava tekuće rezerve.

Broj zaposlenih u 2015. godini, prikazan u programskom dijelu DOB-a, je utvrđen na bazi prosječnog broja stvarno zaposlenih na osnovu kojeg je data procjena za 2016. godinu i naredne godine (projiciran je isti prosječni broj zaposlenih kao rezultat kontinuiranih fluktuacija zaposlenih zbog penzionisanja i eventualnih novih zapošljavanja s ciljem popunjavanja radnih mjesta predviđenih sistematizacijom koji u sumi ne bi trebao imati značajniji uticaj na ukupan broj zaposlenih).

Budžetske procjene izdataka raspoređene su na Općinu Centar Sarajevo kao jedinstvenog budžetskog korisnika u skladu sa donesenim registrom budžetskih korisnika Općine Centar Sarajevo za 2017. godinu.

Budžetske procjene prema ekonomskoj klasifikaciji sa projekcijama za period 2017. –2019. godine:

EKON. KOD	OPIS	Izvršenje I-XII 15	Budžet 2016.	Projekcija 2017.	Projekcija 2018.	Projekcija 2019.
	IZDACI (I + II + III+IV)	25.861.934	47.870.885	26.288.937	24.653.000	24.138.000
610000	I TEKUĆI IZDACI	15.981.227	26.684.780	17.974.000	18.081.000	17.555.000
611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	7.440.227	7.925.560	7.795.560	7.795.560	7.795.560
611100	Bruto plaće sa doprinosima iz plaće	6.481.818	6.817.520	6.817.520	6.817.520	6.817.520
611200	Naknade troškova zaposlenih	958.409	1.108.040	978.041	978.041	978.041
612000	Doprinosi poslodavca	681.529	721.300	721.300	721.300	721.300
612100	Doprinosi poslodavca	681.529	721.300	721.300	721.300	721.300
613000	Izdaci za materijal i usluge	2.869.804	4.700.462	3.135.400	3.078.400	3.040.400
613100	Putni troškovi	13.302	20.000	10.000	10.000	10.000
613200	Izdaci za energiju	219.545	318.500	282.500	282.500	282.500
613300	Izdaci za komunalne usluge	271.505	319.050	316.050	311.050	311.050
613400	Nabavka materijala	283.316	525.320	351.610	365.220	369.630
613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	22.822	32.000	32.000	32.000	32.000
613600	Izdaci za iznajmljivanje imovine	32.994	51.000	33.000	33.000	33.000
613700	Izdaci za tekuće održavanje	240.467	1.476.310	418.000	372.910	395.000
613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i platnog prometa	26.769	40.000	40.000	40.000	40.000
613900	Ugovorene usluge	1.759.084	1.918.283	1.652.240	1.631.720	1.567.220
614000	Tekući transferi	4.989.667	12.323.393	6.321.740	6.485.740	5.997.740
614100	Transferi drugim nivoima vlasti	1.716.827	2.978.900	2.025.000	2.105.000	1.705.000
614200	Transferi pojedincima	1.154.507	6.789.667	2.509.740	2.618.740	2.640.740
614300	Transferi neprofitnim organizacijama	1.660.179	1.816.500	1.432.000	1.412.000	1.362.000
614400	Subvencije javnim preduzećima	327.387	327.000	195.000	190.000	130.000
614500	Subvencije privatnim preduzećima	77.909	115.000	80.000	80.000	80.000
614800	Ostali transferi - povrat i drugo	52.859	296.326	80.000	80.000	80.000
	II KAPITALNI IZDACI	9.880.707	20.200.313	8.264.937	6.542.000	6.553.000
615000	Kapitalni transferi	4.992.446	7.881.629	4.441.600	3.636.000	3.535.000
615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	3.707.985	5.268.217	3.346.600	2.620.000	2.540.000
615200	Kapitalni transferi pojedincima	108.967	274.052	138.000	134.000	133.000
615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	262.500	252.000	92.000	92.000	87.000
615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	872.994	2.087.361	865.000	790.000	775.000
615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima	40.000	0	0	0	0
821000	Kapitalna ulaganja	4.888.261	13.332.747	3.823.337	2.906.000	3.018.000

821100	Nabavka i uređenje zemljišta	1.072.645	2.425.814	850.000	850.000	750.000
821200	Nabavka građevina	544.291	5.497.452	495.337	0	0
821300	Nabavka opreme	214.174	1.056.500	635.000	455.000	475.000
821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	58.401	108.879	40.000	40.000	30.000
821600	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	2.998.751	4.244.102	1.803.000	1.561.000	1.763.000
	III FINANSIRANJE	0	685.793	50.000	30.000	30.000
822000	Izdavanja za rušenje bespravničkih objekata	0	60.000	50.000	30.000	30.000
822000	Sredstva za posticaj razvoja i zapošljavanja	0	625.793	0	0	0
	IV TEKUĆE REZERVE	174.300	300.000	0	0	0

Posmatrajući prema izvoru prihoda tekućeg perioda, struktura sredstva je slijedeća:

FOND - IZVOR SREDSTAVA	Budžet	procjene		
	2016.	2017.	2018.	2019.
OPĆA SREDSTVA	17.155.000	16.115.000	16.095.000	15.585.000
NAMJENSKA SREDSTVA	10.820.233	10.173.937	8.488.000	8.553.000
- cestarine	1.660.000	1.550.000	1.600.000	1.650.000
- posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća	2.330.000	2.330.000	2.400.000	2.400.000
- naknade za izgradnju skloništa i zakup skloništa	113.000	115.000	110.000	125.000
- naknada za dodjelu zemljišta	1.500.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
- naknada za rentu	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000
- naknada za uređenje zemljišta	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
- naknade od korištenja javnih površina	535.000	420.000	425.000	425.000
- naknade od korištenja šuma	30	0	0	0
- sredstva od privatizacije stanova	3.000	3.000	3.000	3.000
- prihodi od ostale imovine	129.203	0	0	0
- prihodi za uređenje Šipa	700.000	700.000	0	0
- prihodi od premije osiguranja zgrade Općine	900.000	1.105.937	0	0
- namjenska sredstva za rad komisija (tehnički pregledi i sl)	250.000	250.000	250.000	250.000
DONACIJE- ulaganja u poslovne prostorije	150.000	0	0	0
NAMJENSKI GRANTOVI DRUGIH NIVOVA VLASTI	802.779	0	70.000	0
UKUPNO TEKUĆA SREDSTVA	28.928.013	26.288.937	24.653.000	24.138.000

Procjena potrošnje po funkcionalnim sektorima za period 2016.-2019. godine daje se u narednom pregledu prema propisanoj klasifikaciji funkcija, opet uzimajući u obzir da su u 2016. godini iskazana i prenijeta neutrošena sredstva iz 2015. godine, dok su u projekcijama za naredne godine prikazani samo tekući prihodi:

Sektor / funkcija	2016.	2017.	2018.	2019.
Opće javne usluge	12.032.986	8.911.317	8.758.407	8.542.317
Odbrana	5.980.953	1.731.683	1.872.682	1.877.682
Javni red i sigurnost	684.375	416.182	416.182	416.182
Ekonomski poslovi	7.405.577	4.103.981	4.060.981	4.321.981
Zaštita životne sredine	2.786.511	1.383.637	1.340.637	1.262.637

Stambeni i zajednički poslovi	11.110.894	4.079.354	3.199.664	2.890.754
Zdravstvo	280.000	165.000	165.000	165.000
Rekreacija, kultura i religija	3.057.961	2.363.023	2.388.023	2.188.023
Obrazovanje	2.273.120	1.298.247	789.910	804.910
Socijalna zaštita	1.958.508	1.836.514	1.661.514	1.668.514
Ukupna potrošnja	47.570.885	26.288.937	24.653.000	24.138.000

Pregled izdataka prema programskoj klasifikaciji temelji se na tabelama pregleda prioriteta koje su pripremljene u skladu sa instrukcijama Ministarstva finansija Kantona Sarajevo. Prema navedenoj metodologiji, iskazuju se prijedlozi dodatne visoko prioritetne potrošnje i opcije ušteda kao računске razlike projiciranih sredstava (više ili manje potrebna sredstva) za naredne tri godine u odnosu na usvojeni budžet tekuće godine.

Navedeni način prikazivanja razlika (novih prijedloga, odnosno ušteda) projiciranih sredstava za period 2017. -2019. godine stvara pogrešnu sliku o projektima Budžeta, s obzirom na to da usvojeni Budžet Općine Centar Sarajevo za 2016. godinu, pored prihoda tekućeg perioda, obuhvata i prenesena neutrošena sredstva iz prethodne godine (KM 18.942.873), kao i niz specifičnih projekata koji su planirani za realizaciju u 2016. godini, a da procjene budžeta za period 2017. - 2019. godine obuhvataju samo prihode tekućeg perioda i njihov raspored na projekte, tako da navedeni podaci predstavljaju isključivo računsku razliku između procijenjenih prihoda i izdataka za period 2017.-2019. godine u odnosu na ukupna sredstva usvojenog Budžeta za 2016. godinu, a ne stvarno procijenjena dodatna sredstva ili uštede.

U skladu sa navedenim, u tabelama programskog budžeta za DOB Općine Centar Sarajevo za period 2017.-2019. godine prikazan je izvod iz tabela prioriteta koje je Općina Centar Sarajevo dostavila Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo, a u kojima su iskazane ukupne procjene potrebnih sredstava prema utvrđenim programima uz iskazani procenat učešća pojedinih programa u ukupno planiranim sredstvima.

Pri analizi navedenog, opet treba uzeti u obzir da podaci za 2015. i 2016. godinu obuhvataju pored tekućih i prenijeta neutrošena sredstva, kao i da je raspored sredstava bitno određen njihovim izvorom, odnosno da li se radi o namjenskim ili općim sredstvima.

Također, određeni projekti koji se prvi put javljaju u 2016. godini nisu planirani u narednim godinama zbog nemogućnosti ocjene efekata realizacije i potrebe nastavka istih aktivnosti u narednim godinama.

Cijeneći značaj strateškog usmjerenja kojeg predstavlja usvojeni Nacrt Strategije razvoja, važnost jasno definisanih, mjerljivih, dostižnih i realnih ciljeva posebno u kontekstu planiranja budžeta koji predstavlja osnovni instrument ostvarenja vizije i ciljeva, u programskom dijelu Dokumenta okvirnog budžeta Općine Centar za 2017.-2019. godinu prikazana je i poveznica trenutno definisanih budžetskih programa sa prepoznatim razvojnim oblastima, sektorskim ciljevima, programima i mjerama u Nacrtu Strategije.

S obzirom na to da su potrebna sredstva po programima za period 2017. – 2019. godine bazirana na općim trenutnim procjenama, nisu prikazani pojedinačni projekti u okviru projekata, a koji će se u konačnim vrijednostima utvrditi prilikom izrade budžeta za konkretne godine, kada će biti prikazana urađena konačna klasifikacija programa i projekata te veza između konkretnih projekata budžeta i projekata u konačnoj Strategiji razvoja, a na osnovu Programskog okvira Akcionog plana implementacije strategije.

Općina u narednom periodu nije planirala kreditna zaduživanja tako da se u DOB-u ne prikazuju niti se mogu dati procjene javnog duga i njegove implikacije na budžete narednih godina.

Programske tabele pregleda prioriteta budžetske potrošnje sa projekcijama za period 2017.-2019. godine:

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjene			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 1: Zastupanje Općine i zaštita imovine Općine pred sudovima i drugim organima (tekući program 1)	38.500	106.750	90.000	90.000	90.000	*** administrativna podrška	-	-	-
% učešća u ukupnim sredstvima	0,15%	0,22%	0,34%	0,37%	0,37%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 2: Opsluživanje rada Općinskog vijeća, parlamentarnih grupa i realizacija općinskih izbora (tekući program 2)	835.978	1.061.000	760.000	975.000	760.000	*** administrativna podrška	-	-	-
% učešća u ukupnim sredstvima	3,23%	2,23%	2,89%	3,95%	3,15%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 3: Pomoć boračkoj populaciji (tekući program 3)	607.133	617.600	565.100	565.100	565.100	B. socijalni razvoj	3. Socijalna inkluzija	3.1. uključivanje socijalno osjetljivih osoba	3.1.2. Podrška boračkoj populaciji
						C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2. zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.9. zaštita prirodnog i kulturno-historijskog naslijeđa	2.9.3. Podrška projektima očuvanja na ratni period 92-95 - uređenje memorijalnih centara, spomenika
% učešća u ukupnim sredstvima	2,35%	1,30%	2,15%	2,29%	2,34%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa strateškim dokumentom Nacrta Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 4: Pružanje pomoći za socijalno najugroženije kategorije građana (tekući program 4)	923.641	958.140	928.140	853.140	860.140	B. Socijalni razvoj	2. Unapređenje zdravlja stanovništva	2.1. Povećanje dostupnosti zdravstvene zaštite za sve stanovnike	2.1.4. Poboljšanje zdravstvene brige za teško bolesnu populaciju
									2.1.5. Obezbjedenje zdravstvene zaštite za lica u stanju socijalne potrebe
								2.4. Kontrola, zbrinjavanje i liječenje od ovisnosti	2.4.1. Podrška edukativnim programima u cilju prevencije u oblasti narkomanije, alkoholizma i drugih ovisnosti
								2.5. Podrška natalitetu	2.5.1. Finansijska podrška porodiljama
								3.1. Uključivanje socijalno osjetljivih osoba	3.1.1. Učešće u obezbjeđenju boljih uslova života socijalno ugroženih, starih i iznemoglih, invalida, civilnih žrtava rata, povratnika
							3.3. Program rješavanja problema Roma u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite	3.3.1. Implementacija Akcionog plana BiH za rješavanje problema Roma	
							7. Unapređenje bezbjednosti na području opštine Centar	7.3.1. Implementacija Akcionog plana za prevenciju maloljetničke delikvencije Kantona Sarajeva	
% učešća u ukupnim sredstvima	3,57%	2,01%	3,53%	3,46%	3,56%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 5: Podrška zdravstvenim ustanovama (tekući program 5)	179.868	150.000	50.000	50.000	50.000	B. socijalni razvoj	2. Unapređenje zdravlja stanovništva	2.1. Povećanje dostupnosti zdravstvene zaštite za sve stanovnike	2.1.1. Učešće u obezbjeđenju boljih uslova rada zdravstvenih ustanova i istraživačkih institucija
% učešća u ukupnim sredstvima	0,70%	0,32%	0,19%	0,20%	0,21%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostv.	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 6: Podrška obrazovanju kroz poboljšanje uslova rada i funkcionisanje obrazovnih ustanova (tekući program 6)	628.391	986.600	577.000	548.000	548.000	A. lokalni ekonomski razvoj	4. Ruralni razvoj	4.2. Razvoj socijalne infrastrukture ruralnog područja	4.2.1. Podrška organizaciji edukativnih programa za djecu i mlade u ruralnom području
						B. socijalni razvoj	1. Obrazovanje Razvoj ljudskih potencijala	1.1. Razvoj fizičke infrastrukture u obrazovnim institucijama	1.1.1. Podrška izgradnji, uređenju i opremanju prostora u predškolskim i školskim ustanovama
									1.1.2. Uređenje dvorišta u predškolskim i školskim ustanovama
									1.1.3. Finansiranje i sufinansiranje troškova prevoza učenika osnovnih škola
								1.2. Razvoj nastavnih i vannastavnih aktivnosti u obrazovnim institucijama	1.2.1. Podrška takmičenjima osnovnih škola u znanju
									1.2.2. Podrška edukativnim programima za učenike osnovnih škola
1.2.3. Podizanje ekološke svijesti kod djece u osnovnim školama Općine Centar Sarajevo									

								1.2.4. Pružanje materijalne pomoći roditeljima kroz nabavku ruksaka i školskog pribora za učenike prvog razreda
								1.2.5. Stipendiranje nadarenih učenika srednjih škola i studenata
								1.2.6. Opremanje biblioteka
						3. Socijalna inkluzija	3.7. Program rješavanja problema Roma u oblastima zapošljavanja , stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite	3.7.1. Implementacija Akcionog plana BiH za rješavanje problema Roma
						7. Unapređenje bezbjednosti na području opštine Centar	7.3. Prevencija maloljetničke delikvencije	7.3.1. Implementacija Akcionog plana za prevenciju maloljetničke delikvencije Kantona Sarajevo
% učešća u ukupnim sredstvima	2,43%	2,07%	2,19%	2,22%	2,27%			

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 7: Provođenje javnog interesa u oblasti sporta (tekući program 7)	696.824	573.300	467.000	447.000	447.000	B. socijaln i razvoj	5. Razvoj sporta	Širenje školskog sporta kao integralnog dijela odgojno obrazovnog procesa	5.2.2. Podrška sportskim programima u predškolskim i školskim ustanovama
								Obezbjedenje održivosti finansiranja sportskih aktivnosti i sportskih objekata	5.3.1. Finansijska podrška iz budžeta sportskim udruženjima i ustanovama
								Razvoj i održivost JU Centar za sport i rekreaciju	5.4.1. Finansijska podrška aktivnostima JU Centar za sport i rekreaciju
<i>% učešća u ukupnim sredstvima</i>	2,69%	1,21%	1,78%	1,81%	1,85%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 8: Razvoj kulture na području općine Centar (tekući program 8)	263.439	510.960	378.000	378.000	228.000	B. socijalni razvoj	3. Socijalna inkluzija	3.1. Uključivanje socijalno osjetljivih osoba	3.1.1. Učešće u obezbjeđenju boljih uslova života socijalno ugroženih, starih i iznemoglih, invalida, civilnih žrtava rata, povratnika
							6. Razvoj kulturnih	6.2. Unapređenje kulturnog proizvoda	6.2.1. Podrška unapređenju kulturnih manifestacija i rada institucija

% učešća u ukupnim sredstvima	1,02%	1,07%	1,44%	1,53%	0,94%

sadržaja i programa na području Općine		6.2.2.	Afirmisanje umjetničkih ostvarenja i podrška autorima- umjetnicima (izdavaštvo, likovna umjetnost, arhitekti i sl).	
		6.2.3.	Podrška projektima unapređenja kulturne infrastrukture	
	6.3.	Razvoj i održivost JU Centar za kulturu	6.3.2.	Finansijska podrška aktivnostima JU Centar za kulturu
	6.4.	Unapređenje saradnje sa vjerskim zajednicama	6.4.1.	Podrška vjerskim zajednicama i institucijama

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 9: Uspostavljanje partnerstva i pomoć za razvoj NVO-a (tekući program 9)	581.500	574.500	335.000	335.000	335.000	B socijalni razvoj	8. Razvoj saradnje sa nevladinim sektorom	8.1. Uspostavljanje partnerstava sa nevladinim sektorom u oblastima socijalnih pitanja, zdravlja, obrazovanja, kulture, zaštite životne sredine, ekologije, razvoja lokalne zajednice, promocije demokratskih principa, jednakosti i zaštite ljudskih prava i prava manjina	8.1.1. Izgradnja partnerstva sa nevladinim organizacijama i finansiranje projekata koji su u funkciji realizacije strateških ciljeva općine Centar
% učešća u ukupnim sredstvima	2,25%	1,21%	1,27%	1,36%	1,39%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvar.	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja				
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera	
Program br. 10: <i>Kontinuirana briga o mladim (tekući program 10)</i>	191.940	342.640	303.000	303.000	303.000	A	Lokalni ekonomski razvoj	1. Privlačenje investicija	1. Unapređenje poslovnog ambijenta 1. Unapređenje poslovnog ambijenta	1.1.2. Jačanje povoljnog finansijskog ambijenta za male i srednje preduzetnike i obrte
						B	socijalni razvoj	4. Unapređenje socijalnog položaja mladih	4.1.1. Jačanje institucionalnog okvira za učestvovanje mladih u životu lokalne zajednice pružanjem jednakih prilika za sve	4.1.1. Povećati dostupnost informacija o pravima, obavezama i prilikama za mlade
										4.1.4. Unapređenje kapaciteta postojećih organizacija za mlade u skladu sa Rezolucijom o mladima BIH
										4.1.8. Razvoj i održivost Centra za mlade na Gorici
4.2.1. Podrška formalnom obrazovanju mladih										
% učešća u ukupnim sredstvima										
	0,74%	0,72%	1,15%	1,23%	1,26%					

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja				
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera	
Program br. 11: <i>Osiguranje alternativnog smještaja licima koja nisu u mogućnosti ostvariti povratak u prijeratna mjesta stanovanja (tekući program 11)</i>	4.800	5.000	5.000	5.000	5.000	B.	socijalni razvoj	3. Socijalna inkluzija	3.3. Razvoj institucionalnih i vaninstitucionalnih oblika socijalne zaštite	3.3.3. Pomoć za privremeni smještaj socijalno ugroženih porodica sa prebivalištem na području općine Centar
% učešća u ukupnim sredstvima										
	0,02%	0,01%	0,02%	0,02%	0,02%					

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacr Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 12: Rješavanje stambenih potreba građana (tekući program 12)	13.764	102.819	78.000	78.000	78.000	B socijalni razvoj	3. Socijalna inkluzija	3.8. Održavanje stambenog fonda	3.8.1. Rješavanja stambenih potreba građana
						C zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2. zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.13. Razvoj i unaprijeđenje saobraćajne Infrastrukture	2.13.1. Održavanje mreže postojećih, izgradnja novih saobraćajnica i uređenje prateće saobraćajne infrastrukture (imenovanje i numeracija ulica i objekata.)
% učešća u ukupnim sredstvima	0,05%	0,22%	0,30%	0,32%	0,32%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacr Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 13: Inspekcijski nadzor, rušenje i uklanjanje bespravno izgrađenih objekata (tekući program 13)	0	60.000	50.000	30.000	30.000	C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	1. Pokrivenost planskom dokumentacijom cijelog područja Općine	1.4. Sprječavanje bespravne izgradnje	1.4.1. Suzbijanje bespravne izgradnje na području opštine Centar
% učešća u ukupnim sredstvima	0,00%	0,13%	0,19%	0,12%	0,12%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacr Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 14: Održavanje ulica u zimskom periodu (tekući program 14)	840.204	1.500.000	980.000	980.000	950.000	C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2. zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.13. Razvoj i unaprijeđenje saobraćajne Infrastrukture	2.13.1. Održavanje mreže postojećih, izgradnja novih saobraćajnica i uređenje prateće saobraćajne infrastrukture
% učešća u ukupnim sredstvima	3,25%	3,15%	3,73%	3,98%	3,94%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvar.	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrta Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 15: Program zaštite i spašavanja na području općine Centar Sarajevo (tekući program 15)	534.012	6.996.734	1.781.500	1.832.500	1.797.500	B . socijalni razvoj	7. Unapređenje bezbjednosti na području općine Centar	7.1. Obezbjedenje javnog reda i mira	7.1.1. Podrška edukaciji o sistemu javne bezbjednosti, prevenciji i načinima na koje građani mogu doprinijeti poboljšanju stanja
								7.2. Program zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća	7.1.2. Podrška organima javne bezbjednosti u nabavci tehničkih pomagala i opreme
									7.2.1. Podrška radu struktura civilne zaštite
									7.2.2. Jačanje službi za zaštitu i spašavanje i poticanje preventivnih mjera zaštite i spašavanja
2.7. Upravljanje, zaštita i korištenje šumskih eko sistema	2.7.2. Podrška programima izgradnje šumskih protupožarnih puteva, uređenja planinarskih staza i odmorišta								
% učešća u ukupnim sredstvima									
	2,06%	14,71%	6,78%	7,43%	7,45%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvar.	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrta Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 16: Obezbjedenje zdrave vode perifernim područjima općine Centar (tekući program 16)	18.890	20.000	23.500	23.500	23.500	C zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2 zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.3. Poboljšanje vodosnabdijevanja, upravljanja otpadnim vodama i oborinskim vodama i uređenje vodotokova	2.3.1. Rekonstrukcija, sanacija i izgradnja vodovodne i kanalizacione mreže na području općine Centar u skladu sa projektom "Čista Miljacka"
% učešća u ukupnim sredstvima									
	0,07%	0,04%	0,09%	0,10%	0,10%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvar.	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 17: <i>Informisanje javnosti i uposlenika (tekući program 17)</i>	129.387	172.400	156.000	153.500	154.000	*** administrativna podrška	-	-	-
% učešća u ukupnim sredstvima	0,50%	0,36%	0,59%	0,62%	0,64%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvar.	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 18: <i>Menadžment ljudskih potencijala - povećanje efikasnosti rada uposlenika (tekući program 18)</i>	34.039	40.000	35.000	37.000	35.000	*** administrativna podrška	-	-	-
% učešća u ukupnim sredstvima	0,13%	0,08%	0,13%	0,15%	0,14%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 19: <i>Podrška radu lokalne samouprave (tekući program 19)</i>	7.927	47.000	30.000	30.000	30.000	B. socijalni razvoj	9. Razvoj lokalne i mjesne samouprave	9.1. Implementacija Zakona o lokalnoj samoupravi FBiH	9.1.2. Finansiranje projekata u mjesnim zajednicama
% učešća u ukupnim sredstvima	0,03%	0,10%	0,11%	0,12%	0,12%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvar.	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br.20: <i>Administrativna podrška (tekući program 20)</i>	10.192.894	11.498.986	10.681.760	10.687.260	10.664.759	*** administrativna podrška	-	-	-
% učešća u ukupnim sredstvima	39,41%	24,17%	40,63%	43,35%	44,18%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 21: Očuvanje uspomene na šehide i poginule borce (kapitalni program 1)	20.000	16.052	10.000	10.000	10.000	C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2. zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.9. Zaštita prirodnog i kulturno-historijskog naslijeđa	2.9.3. Podrška projektima očuvanja uspomene na ratni period 92-.95.- uređenje memorijalnih centara, spomenika i muzeja
% učešća u ukupnim sredstvima	0,08%	0,03%	0,04%	0,04%	0,04%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 22: Pomoć održivom povratku (kapitalni program 2)	3.500	170.000	47.000	47.000	37.000	B. socijalni razvoj	3. Socijalna inkluzija	3.1. Uključivanje socijalno osjetljivih osoba	3.1.1. Učešće u obezbjeđenju boljih uslova života socijalno ugroženih, starih i iznemoglih, invalida, civilnih žrtava rata, povratnika
% učešća u ukupnim sredstvima	0,01%	0,36%	0,18%	0,19%	0,15%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 23: Obnova i uređenje obrazovnih institucija u cilju poboljšanja uslova rada (kapitalni program 3)	129.105	989.055	495.337	0	0	B. socijalni razvoj	1. Obrazovanje Razvoj ljudskih potencijala	1.1. Razvoj fizičke infrastrukture u obrazovnim institucijama	1.1.1. Podrška izgradnji, uređenju i opremanju prostora u predškolskim i školskim ustanovama
% učešća u ukupnim sredstvima	0,50%	2,08%	1,88%	0,00%	0,00%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 24: Obnova i uređenje kulturnih i vjerskih objekata (kapitalni program 4)	199.500	130.000	80.000	80.000	80.000	B. socijalni razvoj	6. Kultura Razvoj kulturnih sadržaja i programa na području Općine	6.4. Unapređenje saradnje sa vjerskim zajednicama	6.4.1. Podrška vjerskim zajednicama i institucijama
% učešća u ukupnim sredstvima	0,77%	0,27%	0,30%	0,32%	0,33%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvar.	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 25: Upravljanje i raspolaganje gradskim zemljištem (kapitalni program 5)	1.061.044	2.186.014	890.000	830.000	750.000	C zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	1. Pokrivenost planskom dokumentacijom cijelog područja Općine	1.3. Prenos zemljišta za realizaciju planova	1.3.1 Nabavka i uređenje zemljišta u svrhu privođenja krajnjoj namjeni
% učešća u ukupnim sredstvima	4,10%	4,60%	3,39%	3,37%	3,11%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvar.	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 26: Plansko uređenje prostora općine Centar (kapitalni program 6)	84.500	150.000	100.000	70.000	40.000	C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	1. Pokrivenost planskom dokumentacijom cijelog područja Općine	1.1. Izrada prostorno - planske dokumentacije (RP i UP)	1.1.3 Prijedlog izrade novih provedbenih planova i urbanističkih projekata
% učešća u ukupnim sredstvima	0,33%	0,32%	0,38%	0,28%	0,17%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostv	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 27: <i>Zaštita i uređenje okoline (kapitalni program 7)</i>	877.347	1.522.777	1.425.600	610.000	337.001	B socijalni razvoj	1. Obrazovanje Razvoj ljudskih potencijala	1.1. Razvoj fizičke infrastrukture u obrazovnim institucijama	1.1.2. Uređenje dvorišta u predškolskim i školskim ustanovama
							5. Razvoj sporta	5.1. Povećanje broja građana koji se redovno bave rekreativnim ili takmičarskim sportskim aktivnostima	5.1.2. Ulaganja u sportsku infrastrukturu/ravnomjerno po MZ opštine Centar
									5.1.3. Uvođenje sistema upravljanja sportskih aktivnostima na sportskim plohama
							6. Razvoj kulturnih sadržaja i programa na području Opštine	6.2. Unapređenje kulturnog proizvoda	6.2.3. Podrška projektima unapređenja kulturne infrastrukture
						C zaštita okoliša, urbani razvoj i komuna lna infrastru ktura	2. zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.1. Procjena stanja okoliša na području opštine Centar	2.1.1. Vrednovanje područja opštine Centar prema okolišnim parametrima
2.2. Unapređenja energetske efikasnosti na području opštine Centar	2.2.1. Planiranje povećanja energetske efikasnosti na području opštine Centar								

<i>% učešća u ukupnim sredstvima</i>	3,39%	3,20%	5,42%	2,47%	1,40%

2.3.	Poboljšanje vodosnabdijevanja, upravljanja otpadnim vodama i oborinskim vodama i uređenje vodotokova	2.3.1.	Rekonstrukcija, sanacija i izgradnja vodovodne i kanalizacione mreže na području općine Centar u skladu sa projektom "Čista Miljacka"
2.5.	Korištenje, zaštita i upravljanje zemljištem	2.5.2.	Monitoring zagađenja tla
2.6.	Zaštita i uređenje okoline	2.6.1.	Podrška izgradnji i uređenju javnih i privatnih površina na području općine Centar
		2.6.2.	Uvođenje vode u gradsko tkivo
		2.6.3.	Podrška projektima razvoja urbane poljoprivrede
2.11	Smanjenje buke	2.11.1	Monitornig buke
2.12	Biodiverzitet i komunalna zoohigijena	2.12.5	Podrška zoo vrtu Pionirska dolina
2.13	Razvoj i unaprijeđenje saobraćajne Infrastrukture	2.13.3	Razvoj sistema pješačkih staza, šetnica, stepeništa i trgova

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvar.	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja			
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 28: Izgradnja i investiciono-tehničko održavanje komunalne infrastrukture na području općine Centar (kapitalni program 8)	5.557.674	10.137.877	3.941.000	3.930.000	4.215.000	C zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2 zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.2. Unapređenja energetske efikasnosti na području općine Centar	2.2.2. Unapređenje energetske infrastrukture
								2.3. Poboljšanje vodosnabdijevanja, upravljanja otpadnim vodama i oborinskim vodama i uređenje vodotokova	2.3.1. Rekonstrukcija, sanacija i izgradnja vodovodne i kanalizacione mreže na području općine Centar u skladu sa projektom "Čista Miljacka"
								2.5. Korištenje, zaštita i upravljanje zemljištem	2.5.1. Sanacija klizišta na području općine Centar
								2.8. Unapređenje stanja upravljanja otpadom na području općine Centar / prema Planu upravljanja otpadom	2.8.1. Unapređenje sistema za prikupljanje i odvoz otpada
								2.9. Zaštita prirodnog i kulturno-historijskog naslijeđa	2.9.2. Zaštita, sanacija objekata i uličnih cjelina iz kulturno-historijske baštine
								2.12 Biodiverzitet i komunalna zoohigijena	2.12.1 Zbrinjavanje i zaštita napuštenih životinja
								2.13 Razvoj i unaprijeđenje saobraćajne Infrastrukture	2.13.1 Održavanje mreže postojećih, izgradnja novih saobraćajnica i uređenje prateće saobraćajne infrastrukture
2.13.3 Razvoj sistema pješačkih staza, šetnica, stepeništa i trgova									
% učešća u ukupnim sredstvima	21,49%	21,31%	14,99%	15,94%	17,46%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvar	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja				
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera	
Program br. 29: Program privrednog razvoja (kapitalni program 9)	802.378	1.518.645	111.000	97.000	150.000	A Lokalni ekonomski razvoj	1 Privlačenje investicija	1.1. Unapređenje poslovnog ambijenta	1.1.1. Razvoj poslovne infrastrukture	
									1.1.2. Jačanje povoljnog finansijskog ambijenta za male i srednje preduzetnike i obrte	
									1.1.3. Optimizacija procedura kod registrovanja biznisa i procedura u implementaciji investicionih projekata	
									1.1.4. Stimulisanje greenfield i brownfield investicija	
									1.1.5. Podrška sufinansiranju projekata putem Javno-privatnog partnerstva/ JPP	
							3. Razvoj urbanog turizma	1.4. Privlačenje direktnih domaćih i stranih investicija	1.4.1. Promocija potencijalnih brownfield i greenfield investicija / lokacije/sektori-niše	
									1.5. Postinvesticiona podrška	1.5.1. Stimulisanje reinvestiranja
									3.1. Razvoj kulturnog turizma	3.1.1. Razvoj kulturno turističkog proizvoda oslonjenog na kulturno istorijsku baštinu
3.3. Unapređenje upravljanja turističkom destinacijom	3.3.1.	3.3.1. Podrška projektima unapređenja turističkih atraktivnosti u cilju podsticanja ljudi da posjete opštinu Centar/Grad Sarajevo								

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena			veza sa strateškim dokumentom Nacrt Strategije razvoja				
	2015	2016.	2017.	2018.	2019.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera	
Program br. 31: Nabavka stalnih sredstava (kapitalni program 11)	403.754	4.387.036	885.000	548.000	535.000	B. socijalni razvoj	2	Unapređenje zdravlja stanovništva	2.3. Rehabilitacija i rekreacija građana	2.3.1. Podrška projektima rehabilitacije i rekreacije građana
							5	Razvoj sporta	5.4. Razvoj i održivost JU Centar za sport i rekreaciju	5.4.3. Dodatna ulaganja u modernizaciju FIS-a, na osnovu prethodne Studije feasibility
							7	Unapređenje bezbjednosti na području opštine Centar	7.2. Program zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća -	7.2.1. Podrška radu struktura civilne zaštite
							C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2	zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.9. Zaštita prirodnog i kulturno-historijskog naslijeđa
*** administrativna podrška							-	-		
% učešća u ukupnim sredstvima	1,56%	9,22%	3,37%	2,22%	2,22%					

Predloženi ukupni broj zaposlenih	KM 251	KM 251	KM 251	KM 251	KM 251
-----------------------------------	--------	--------	--------	--------	--------

OPĆINSKI NAČELNIK

Dževad Bećirević

Broj: 11-14-790/16
Datum: 03.06.2016.